

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
John Dagobert
Landskapsarkitekt

BESLUT
2017-01-12

Diarienummer
511-24138-2016

Sida
1(23)

Enligt sändlista

Beslut om strandskydd i Lysekils kommun

Innehåll

Beslut
Redogörelse för ärendet
Inkomna yttranden
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Kungörelse
Hur man överklagar
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Kartor och läsanvisning
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Redogörelse för samråd

Beslut

A. Beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808) att den kust och den sjö som anges nedan ska omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter
Kuststräckan

Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter
Edsmyren

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse med mera inom 100-300 meter respektive 100-200 meter från strandlinjen. Dessa gränser gäller som beslutsgräns enligt strandskyddsområdets redovisade utsträckning i bilaga 1.1-1.42.

B. Beslut om upphävande av generellt strandskydd

Länsstyrelsen upphäver vissa delar av det generella strandskyddsområdet, där strandskyddet har förlorat sin betydelse på grund av befintliga exploateringar, enligt kartor i bilaga 1.1-1.42 med stöd av 7 kap. 18 § p. 1 miljöbalken.

Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har för de kommuner som tidigare ingick i Göteborgs och Bohus län tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda kommunvisa beslut. För Lysekils kommun fattades detta beslut den 18 juni 1999. Beslutet innebär bland annat att utbredningen av strandskyddet framgår av till beslutet bifogade kartor. Enligt gränsdragningen på kartorna varierar strandskyddet från noll till 300 meter. För vissa områden innebar det tidigare beslutet en inskränkning och för andra områden en utvidgning av strandskyddet.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bland annat innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgat strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bland annat utvidgat strandskydd inom Lysekils kommun. Beslutet överklagades till regeringen som den 9 juni 2016 beslöt att upphäva Länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad behandling. I sitt beslut anför regeringen bland annat att Länsstyrelsen i beslutet om utvidgat strandskydd även reglerat områden innanför det generella strandskyddet och att fel lagrum använts till stöd för dessa förändringar.

Efter regeringens upphävande av Länsstyrelsens beslut gällde högst 100 meter strandskydd längs kusten samt kring alla sjöar och vattendrag inom Lysekils kommun.

För att värna om strandområdenas värden för friluftslivet samt för djur- och växtlivet fattade Länsstyrelsen den 15 juli 2016 ett tillfälligt förordnande om strandskydd i Lysekils kommun. Det tillfälliga beslutet avsåg den tid som remiss och slutlig beredning av ärendet genomfördes.

Även det tillfälliga beslutet överklagades och regeringen har i sin prövning av motsvarande ärende för Göteborgs kommun, i ett delbeslut i gällande begäran om inhibition, pekat på att Länsstyrelsen i nuläget inte har något bemyndigande att fatta nya förordnanden, ändra i befintliga eller upphäva förordnanden som avser generellt strandskydd.

Länsstyrelsen tolkar att det som regeringen avser, är att vid lagändringen den 1 juli 2009 ändrades även möjligheterna för Länsstyrelsen att upphäva strandskydd. Det bemyndigande som Länsstyrelsen tidigare hade enligt 11 § förordning (1998:1252) om områdesskydd m.m. att meddela förordnanden gällande strandskyddsområden, även kallat ”normbeslut”, togs bort. Istället infördes en möjlighet för Länsstyrelsen att i det enskilda fallet upphäva strandskyddet i ett område med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken. Beslut enligt den nya paragrafen är inte ”normbeslut” utan gynnande förvaltningsbeslut.

Det gamla beslutet från den 18 juni 1999 om att upphäva strandskydd, är enligt Länsstyrelsen att betrakta som förordnanden eller så kallat normbeslut. Detta får till följd att i de områden där Länsstyrelsen i de besluten upphävde generellt strandskydd, kan Länsstyrelsen idag inte återinföra detta. Det är i dagsläget endast genom begäran hos regeringen som sådana beslut kan ändras.

Länsstyrelsen har därför, i det nu föreliggande beslutet, inte förändrat tidigare beslut om upphävande av generellt strandskydd. Detta beslut avser endast utvidgning av strandskydd (med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken) och i vissa mindre områden beslut om nya upphävande av generellt strandskydd (med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken).

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Lysekils kommun då förslaget var ute på remiss mellan den 15 juli och 23 september 2016. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Lysekils kommun anser att Länsstyrelsens hänvisning till att strandskyddsfrågan ska hanteras i planarbetet istället för att anpassa strandskyddsgränsen på förhand inte har något praktiskt värde, utan uppfattas som ett sätt att hänskjuta problematiken till framtida prövningar när kommunen i praktiken har mycket liten möjlighet att påverka besluten eftersom det då krävs särskilda skäl enligt miljöbalken. Kommunen redovisar också ett flertal platsspecifika synpunkter där ändring av strandskyddsgränsen yrkas.

Strandskyddarna och Lysekil-Munkedals Naturskyddsförening ser positivt på de föreslagna gränserna, och pekar på vikten av tillgång till orörda stränder för nuvarande och kommande generationer. Om bebyggelse tillåts kan stränderna snabbt privatiseras för att sedan aldrig mer kunna återställas.

Flera markägare motsätter sig utvidgning av strandskyddet eftersom de tycker att ingreppet i äganderätten är för stort. De anser att förslaget saknar en relevant intresseavvägning mellan enskilda och allmänna intressen. Om strandskydd ska införas vill de ha ersättning för ingreppet.

Bohusläns skärgårdsråd uttrycker oro för att strandskyddet ska begränsa möjligheterna till framtida utveckling av maritima näringsverksamheter och medföra större svårigheter att bibehålla och utveckla ö- och kustsamhällen.

Markägare anser att Länsstyrelsen har övertolkat kustzonens betydelse för strandskyddets syften

Några markägare menar att strandskydd krånglar till brukandet av marken. Ett jordbruk som inte utvecklas kommer att avvecklas och därmed försvinner förutsättningarna för att upprätthålla många av de öppna och uppskattade naturtyper som strandskyddet vill bevara.

Kritik har även framförts mot att utvidgningen av strandskyddet är för generell, och även tar med områden som saknar höga naturvärden såsom tomtmark, jordbruksmark och mark som används för skogsbruk.

Flera markägare ifrågasätter samrådsprocessen och anser att informationen kring remissen har varit för dålig. Personlig kontakt borde ha tagits med markägare som berörs.

Flera markägare undrar också varför Länsstyrelsen, trots flertalet inkomna yttranden samt överklaganden från markägare, valt att presentera ett beslutsförslag som är mer eller mindre identiskt med det tidigare upphävda beslutet.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13-14 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (7 kap. 18 p. 1 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,

6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

Allmänna överväganden

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg).

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som till exempel etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit dessa i de områden där strandskydd införs genom detta beslut om utvidgning av strandskyddet. Länsstyrelsen har även på vissa platser upphävt delar av det generella strandskyddet då det i arbetet visat sig vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar värden för att tillgodose strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet längs kusten samt kring sjöar och vattendrag. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

I Länsstyrelsens tidigare beslut om strandskydd den 18 juni 1999 upphävdes vissa delar av det generella strandskyddsområdet. I normalfallet har Länsstyrelsen nu inte lagt på utökat strandskydd bakom sådana områden där det generella strandskyddet genom tidigare beslut har minskats till mindre än 100 meter. I några specialfall har dock Länsstyrelsen gjort detta. Det kan vara fråga om att säkra en passage fram till stranden då områden rakt bakom stranden inte längre är helt allemansrättsligt tillgängliga. Det kan också vara fråga om en fortsättning på en höjdrygg med utsikt över vattnet som går in bakom ett parti av bebyggelse vid stranden, viktiga passager längs med stranden eller större sammanhängande grönområden som har stora värden för det strandnära friluftslivet eller djur- och växtlivet på platsen. Förhållanden på platsen har även i dessa specialfall varit avgörande vid bedömningen av behovet av utvidgning av strandskyddet.

Eftersom strandlinjen ibland buktar in och ut kraftigt kan det ibland också bli så att ett område som tidigare har saknat generell strandskydd får utvidgat strandskydd från en annan del av kusten, till exempel vid smala uddar eller vid tätt liggande öar. Detta kan även bli fallet om strandskyddet utvidgas kring en sjö och det finns andra mindre sjöar med upphävt strandskydd inom till exempel 200 meter från stranden på den sjö som får utvidgat strandskydd.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kap. eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de delar av kusten samt de sjöar och vattendrag som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Dessa områden ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att störande exploateringar hålls på avstånd. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt

att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket för att få bebygga kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära.

Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid kuststräckor, sjöar och vattendrag med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Då det är möjligt, ser därför Länsstyrelsen sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

I vissa delar är stränderna så flacka att marken under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför tidvis är begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Strandskyddets utformning

De tidigare gällande strandskyddsgränserna i Lysekils kommun härstammar till stor del från 1975. I Länsstyrelsens beslut från den 18 juni 1999 genomfördes vissa ändringar av den ursprungliga gränsen, där gränsen bland annat bättre anpassades till befintliga bebyggelsegrupper med mera. Även områden inom det generella strandskyddet som antingen redan bebyggs eller i vissa fall som planerades bebyggas undantogs.

Strandskyddsgränserna utgjordes tidigare av beslutsgränser på kartor som har ritats in i skala 1:10 000. Detta innebar att strandskyddsgränserna inte alltid var utformade så att de fullt ut svarade mot syftet med en anpassad gräns. De tidigare i kartan fastlagda beslutsgränserna innebar även att gränserna inte förändrades om strandlinjen försköts.

Det föreliggande beslutet innebär istället att strandskyddsgränsen som grundregel anges på ett fast avstånd, 100, 200 eller 300 meter, från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Resultatet blir en mer konsekvent strandskyddsgräns, som slår vakt om viktiga passager, och som stämmer överens med strandskyddets utformning i övriga delar av länet och landet. Det utvidgade strandskyddet kommer därmed också att ha samma definition som det generella strandskyddet och de kommer därmed att flytta sig lika mycket vid eventuella framtida förändringar av strandlinjen. Kartorna som hör till detta beslut illustrerar (med undantag för de sträckor som nämns i nästa stycke) strandskyddets utbredning i dagsläget, med utgångspunkt från den strandlinje som Länsstyrelsen bedömt gälla för normalt medelvattenstånd.

Detta beslut ändrar inte tidigare upphävande av generellt strandskydd för bebyggelse, vägar med mera. I vissa områden har ytterligare ytor upphävts inom det generella strandskyddsområdet för att vi idag har ett bättre underlag för att göra anpassningarna utifrån och anpassningarna kan därmed göras mer detaljerade. Även nya anpassningar har gjorts i de områden där Länsstyrelsen nu utvidgar strandskyddsområdet. I dessa specialfall fungerar gränsen på kartan även fortsättningsvis som fastlagd beslutsgräns.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid kusten, stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, till exempel fisk- och musselodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. Den påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även i vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

I särskilda fall finns det även inom det generella strandskyddet anledning att göra sådana anpassningar. Med anledning av närheten till vattnet och eventuellt tillkommande bebyggelses privatiserande effekt på kringliggande områden bör dock sådana anpassningar göras mycket restriktivt.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd.

I ett område i Trälebergs kile (se kartbilaga 1.23) har Länsstyrelsen dock valt att utgå ifrån en tolkad strandlinje, som gjorts utifrån flygbildsstudier. Anledningen är att området är grunt och tidvis vassbevuxet, och Länsstyrelsen bedömer att den strandlinje som fastighetskartans marklinjeskikt visar i det här området är felaktig i förhållande till de faktiska omständigheterna.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljömålet:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.
- ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” som bland annat innebär att kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav.

Berörda områdens värden:

Kustzonen (bilaga 1.1-1.42)

Allmän värdebeskrivning

Norra Bohusläns kust utgörs av ett naturskönt skärgårdslandskap med exponerad ytterskärgård och skyddad, ofta lummig, innerskärgård. I Lysekils kustzon är landskapet omväxlande och omfattar fjordsystem med stora djup, grunda öppna vikar, strandängar och exponerade öar. Många av kommunens mest värdefulla naturområden ligger i kustzonen.

Kustzonen i Bohuslän hyser de artrikaste havsmiljöerna i Sverige. Längs kuststräckan finns vidsträckta grundområden som är biologiskt högproduktiva och utgör uppväxtområden för många kommersiellt viktiga fiskarter. Bestånd av ålgräsängar finns i flera områden längs Lysekils kuststräcka. Havsstrandängar, våtmarkskomplex och skär är viktiga miljöer för fågellivet och området rymmer mycket höga ornitologiska värden. Den näringsrika fågelspillningen ger vidare förutsättningar för en frodig flora. I kustzonen finns flera fågelskyddsområden. I Lysekils ytterskärgård finns även lokaler med knobbsäl.

Stora sammanhängande lövskogsområden utgör habitat för många rödlistade växter och djur. Bohusläns randlövsskogar är en biotop med särskilt höga bevarandevärden. Kustnära brynmiljöer, med övergång från busksnår och krattskog i exponerade lägen till den lummiga skogen i dalbottnarna, är ovanligt artrika. Skogarna bildar långsmala stråk längs foten av de skarpa bergsbranterna och biotopen har stor betydelse för många insekts- och fågelarter.

Kustområdet i norra Bohuslän, där Lysekils kommun ingår, är ett av de mest besökta friluftsområdena i landet och är även betydelsefullt för internationell turism. Landskapet hyser stora skönhetsvärden och har goda förutsättningar för bad, båtsport, kanoting, fiske, klättring, jakt, löpning, geocaching och andra typer av rörligt friluftsliv. Det finns även gott om anordningar för friluftsverksamhet, såsom vandrarhem, campingplatser, båtuthyrning och marinor samt naturhamnar.

Norra Bohusläns kust är utpekad som särskilt geografiskt område enligt 4 kap. 2 § miljöbalken där turismens och det rörliga friluftslivets intressen särskilt ska beaktas. Norra delen av Lysekils kustzon, ner till tätorten Lysekil, ingår i detta område. Denna typ av utpekade områden kallas för ”nationallandskap”, vilket syftar på att de är unika och värdefulla för hela Sverige och även för övriga Europa. Norra delen av Lysekils kustzon är även utpekad som riksintresse för obruten kust enligt 4 kap. 3 § miljöbalken och södra delen är utpekad som riksintresse för högexploaterad kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken. Större delen av kommunens kustzon har även pekats ut som riksintresse för både friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Bebyggelsegrad och exploateringsstryck

Bohuskusten klassas som högexploaterad och enligt Statistiska centralbyrån har det strandnära byggandet vid Bohuskusten ökat under de senaste åren. Enligt rapporten *Exploatering i kustzonen 2013*, Rapportserie nr 2/2014 (Länsstyrelserna) har fastlandsstränderna i kommunen en exploateringsgrad på 32 % inom 100 meter strandzon och 35 % inom 300 meter strandzon. Redan idag är delar av kuststräckan exploaterad i så hög grad att tillgängligheten för allmänheten har begränsats. I vissa områden är det idag inte möjligt för allmänheten att ta sig fram till vattnet. Såväl växt- och djurliv som upplevelsevärden och övriga värden för besöksnäringen hotas av den ökande exploateringen och privatiseringen av strandområden.

Enligt kommunens översiktsplan (2006) är efterfrågan på nya bostäder störst kring tätorten samt på Skaftö. Överlag är trycket på attraktiva bostadshus i kommunens kustsamhällen högt. Huvuddelen av kommunens orter och utvecklingsområden är belägna i eller nära kustzonen.

Delområde I – Östra kustzonen, med Färlevfjorden, Gullmarsfjorden och Strömmarna, samt Skaftölandet – värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.1-1.15, 1.19-1.20, 1.24-1.25, 1.29-1.20, 1.34-1.35, 1.38 och 1.41-1.42)

Området sträcker sig från Färlev i norr till Skaftölandet i söder. Området karaktäriseras av ett mångskiftande och brutet strandskap med höga natur- och friluftsvärden.

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken.

Färlevfjorden och Gullmarsfjorden på östra sidan av Stångenäset ner mot Strömmarna och Skaftölandet utgör förutom riksintresse för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, även naturvårdsområde och Natura 2000-område till följd av sina unika marina värden i egenskap av tröskelfjord. Fjorden utgör uppväxtområde för nästan samtliga fiskarter som förekommer längs västkusten. Strandområdena kring fjorden är starkt växlande med branta klippstup omväxlande med sandstränder, strandängar och bördiga odlingsmarker. Inom området finns bland annat havsstrandängar av stort värde för fågellivet samt andra naturbetesmarker. Geologin är intressant och området har även betydande floristiska och faunistiska kvaliteter. Den dramatiska naturen med det mångskiftande och brutna strandlandskapet har också betydande tillgångar för det rörliga friluftslivet både på land och i vatten. Fritidsfisket är betydande och turist- och hamnanläggningar tillsammans med markerade leder och informationsskyltar gör området tillgängligt för den breda allmänheten.

Storön och nordvästra delen av Gåsö utgör naturvårdsområde. Stora Bornö och Vägeröd på Skaftö utgör naturreservat. På östra sidan av Skaftölandet råder landskapsbildsskydd.

Flera områden har pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden, bland annat områden kring Färlev, Orme å och Holma, på norra delen av Skaftö, kring Fiskebäckskil, på Gåsö och Storön samt på sydöstra delen av Skaftölandet och hela Islandsberg och Jonsborg. Delar av områdena har även pekats ut i Länsstyrelsen ängs- och betesmarksinventering.

Längs den aktuella kuststräckan finns också ett flertal områden med värdefull lövskog, bland annat vid Lingådde, Sämstad, Barkedal, Håbäck, Holma, Flat, Torgestad, Alsbäck, Finnsbo, Gullmarsvik, Fiskebäck, Gullmarsbaden samt södra delarna och Skaftö och Skaftölandet. Vissa av

skogsområdena utgör även nyckelbiotoper och/eller områden med särskilda naturvärden utpekade av Skogsstyrelsen.

Bebyggelsegraden i strandzonen är hög i området och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. Detsamma gäller för vissa större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet. Det finns även en del större, sammanhängande, oexploaterade områden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften, bland annat sträckan från Färlev ner mot Tegen, från Lingådde ner mot Sämstad, Stora Bornö samt sträckan på fastlandet kring Holma och ner mot Flat, södra delarna av Skaftö, östra delarna av Skaftölandet ner mot Ramholmen samt Islandsberg, Jonsborg, Storön och Gåsö. Dessa områden omfattas i stor utsträckning av utvidgat strandskydd sedan tidigare och i vissa fall även av andra områdesskydd (dock inte med fullt ut samma skydd som strandskyddet innebär).

Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat vid Strandvik, Sämstad och Hällern, kring Kvarnevik, Håbäckebukten och Dyvik, vid södra delen av Torgestadbukten, söder om Bredvik ner mot Alsbäck, kring Finnsbo, Fiskebäck och Gullmarsbaden, norra och östra delen av Skaftö, väster om Fiskebäckskil, söder om Fiskebäckskil vid Kilen, öster om Fiskebäckskil mot Sörvikarna, samt kring Grundsund, Fossa, Asparna och Ramholmen.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Delområde II – Kornö och Gåsö skärgård - värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.5-1.7, 1.11-1.13, 1.16-1.18, 1.21-1.22)

Området sträcker sig från ön Kåvra i norr till Bonden och Klåvholmen i söder och karaktäriseras av en storslagen landskapsbild med intressant geologi. Området är mycket varierande med bland annat många marina naturtyper och arter. Förutsättningarna för biologisk mångfald är alltså mycket stora. Området är rikt på fiskarter och läget i nära anslutning till flera forskningsstationer medför att området har stort forsknings- och undersökningsvärde. I området finns också flera små öar och skär av stor betydelse för säl eller sjöfågel. Exempelvis hyser ön Bonden en av västkustområdets fåtaliga häckningslokaler för tordmule. Flera av öarna i området utgör fågelskyddsområden.

Området omfattas i sin helhet av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken.

Stora och Lilla Kornöarna utgör även riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Här finns en skärgårdsmiljö med bebyggelseklungor vid naturligt skyddade hamnar representativa för Bohusläns kustsamhällen. Södra delen av Stora Kornö utgör naturreservat. På Lilla Kornö samt norra delen av Stora Kornö råder landskapsbildsskydd.

Södra delen av området ingår i Gullmarns naturvårdsområde samt Natura 2000-område. Även Gunnarsskär, Yttre- Mellome- och inre Borgmästaren, Klåveskär och Kollskär och Bredviks skär ingår i Natura 2000-område.

Storön och nordvästra delen av Gåsö utgör naturvårdsområde. Ett stort område på öarna har även pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden.

Öarnas strandområden har en relativt låg exploateringsgrad i jämförelse med många andra skärgårdsområden. Områden med tät, samlad bebyggelse finns på Stora och Lilla Kornö samt på Gåsö. Bebyggelsen är sedan tidigare undantagen från strandskyddet. Övriga strandområden är idag oexploaterade. Bebyggelsestrycket är dock högt i området och Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd som omfattar dessa oexploaterade strandområden är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området med hänsyn till de höga naturvärdena och exploateringstrycket.

Delområde III – nordvästra kustzonen, med Åbyfjorden, Brofjorden och Saltöfjorden - värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.18-1.19, 1.21-1.24, 1.26-1.28, 1.31-1.33, 1.36-1.37, 1.39-1.40)

Området sträcker sig från Stranderäng vid Åbyfjorden i norr till Lysekils tätort vid Saltöfjorden i söder.

Området omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. Norra delen av området omfattas även av riksintresse för obruten kust enligt 4 kap. 3 § miljöbalken och södra delen av området omfattas av riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 4 § miljöbalken. Större delen av området omfattas även av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Åbyfjorden utgör Natura 2000-område. Åbyfjorden-Bärfendalen är, tillsammans med Brofjorden och Brodalen, de enda landformerna med fjord jämte fjorddal. De geologiska strukturerna är tämligen orörda av mänskliga ingrepp och därmed av instruktivt morfologiskt värde. Åbyfjorden saknar egentlig tröskel och är till större delen relativt grund. Dess lerbotten och berggrundsformer är av stort geovetenskapligt intresse. De innersta delarna utgörs av grunda och långsträckta ler- och sandbottnar som omges av salta strandängar. Området är viktigt som häck- och övervintringsplats för

sjöfågel och vadare. Bärfendalsälven mynning ger upphov till en mindre estuariebildning. Fjorden med strandområden utgör ett naturskönt område med stora friluftsvärden. Marskstränder och skogsområden är värdefulla för växt- och djurlivet. Fjorden är i sin helhet viktig för fiskreproduktionen.

Näverkärr, på udden längst ut på Härnäset, utgör naturreservat och Natura 2000-område. Området präglas av ett antal bergsryggar som löper i nära nord-sydlig riktning och domineras i huvudsak av hållmarksområden med naket berg med lavar, en del mossor och en mager hedflora i sprickorna. Mellan bergsryggarna ligger djupt nedskurna sprickdalar med gammal jordbruksmark omgärdad av ädellövskog med rik lavflora. Området har höga värden för friluftslivet och många av vikarna nyttjas som badplatser.

Norra delen av Brofjorden ingår i Broälvens naturvårdsområde. Broälvens stam av havsöring är ursprunglig och utgör en för hela landet betydelsefull genetisk resurs. Hela tillrinningsområdet är därför skyddsvärt. Grundområdena i Brofjorden utanför älvens mynning utgör också en värdefull och oersättlig miljö för havsöringen. Rixö i Brofjorden utgör naturreservat. Ön är naturskön och hyser höga värden för allmänhetens friluftsliv.

De inre delarna av Trälebergs kile utgör naturreservat. Kilen med kringliggande strandområden hyser skyddsvärda rast- och övervintringsplatser för sim- och vadarfåglar.

Stånge huvud vid Lysekils tätort utgör naturreservat. Området inrymmer betydande landskapliga värden och närheten till tätorten gör området extra betydelsefullt för det rörliga friluftslivet.

Flera områden har pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden, bland annat områden kring Vrångebäck, Röe, Rågårdsdal och söder ut mot Breddalen, udden längst ut på Härnäset, Brevik, Lännestad och Rixö i Brofjorden samt de inre delarna av Trälebergs kile. Delar av områdena har även pekats ut i Länsstyrelsen ängs- och betesmarksinventering.

Längs den aktuella kuststräckan finns också ett flertal områden med värdefull lövskog, bland annat vid Stranderäng, Källevik och Dumpen, kring Bovikskilen och Rågårdsdal, vid Båtevik, Styrsvik och Lövvik, kring Näverkärr, Bubacka, Ed och Stockeledet, kring Svee, vid Ingeröd, Brattås, Brevik och Lännestad, kring Kvarneäckens utlopp i de inre delarna av Brofjorden, vid Loddebo och Västra Medbo, på Rixö, vid Holländaröd och Rixö på fastlandet, längs södra delen av Trommekilen, vid Valeberget söder om Norra Grundsund och kring Träleberg. Vissa av skogsområdena utgör även nyckelbiotoper och/eller områden med särskilda naturvärden utpekade av Skogsstyrelsen.

Bebyggelsegraden i strandzonen är hög i området och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig

hela vägen fram till vattnet där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. Detsamma gäller för vissa större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet. Det finns även en del större, sammanhängande, oexploaterade områden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften, bland annat sträckan från Dumpen och söderut mot Vrångarö, södra delen av udden längst ut på Härnäset, kring Breviks lera och Käringegel längst in i Brofjorden, på Rixö, i Trommekilens södra och östra delar, sträckan mellan Fiskebäcksvik och Skalhamn samt nordöstra delen av Trälebergs kile. Dessa områden omfattas i stor utsträckning av utvidgat strandskydd sedan tidigare, och i vissa fall även av andra områdesskydd (dock inte med fullt ut samma skydd som strandskyddet innebär).

Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat vid Åbyfjordens inre delar, kring Bovikskilen, kring Båtevik, Styrsvik, Slävik, kring Edsvik, Klevevik, Krabbevik och Kungsvik, vid Ingeröd Sör och Onsdalen, vid Loddebo, Västra Medbo, Vindbräcka, Govik, Kasnäs, Lindevik och Ramsvik, delar av Norra Grundsund, vid Björnevik, Övre Berga, Träleberg och Lilla Långevik samt vid Stångehuvud.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning för kustzonen

Kustzonen hyser unika värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Exploateringsstrycket är fortsatt mycket högt i hela området, och förväntas öka ytterligare med en ökande turism.

Många av värdena som finns längs kusten är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att stora sammanhängande områden bevaras och ett maximalt utvidgat strandskydd på 300 meter är då motiverat.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är det lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig

fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har inom området anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, i de lägen då området bakom dessa etableringar inte behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Här anser Länsstyrelsen att det i vissa fall finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då områdena uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att exploatering vid kusten, även utanför hundrameterzonen, medför negativ påverkan på växt- och djurlivet, upplevelsevärdena samt möjligheterna till rörligt friluftsliv i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter är nödvändigt i de delar som framgår av bilagda kartor, för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i kustzonen och bevara de för strandskyddet värdefulla områden som ännu inte har tagits i anspråk för bebyggelse.

Edsmyren (bilaga 1.26)

Värdebeskrivning

Edsmyren är belägen ytterst på Härnäset i kommunens nordvästra del. Sjön ligger inom ett större område med unik kustadellövskog, alkärr, strandängar och åker- och betesmarker insprängda i dalgångarna som tillsammans bildar exempel på en ålderdomlig landskapstyp. Här finns spår av fiskeläge och lämningar efter trankokerier och småstensbrott. Området nyttjas flitigt som friluftsområde och andra kustanknutna aktiviteter såsom bad och fiske.

Edsmyren ligger inom ett område som är utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv (3 kap. 6 § miljöbalken). Sjön med strandområden ligger också inom ett större område som har pekats ut som riksintresseområde där turism och rörligt friluftsliv särskilt ska värnas (4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken). Hela yttersta Härnäset där Edsmyren ligger pekas ut i ett kommunalt kulturminnesvårdsprogram och i både regional och nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, vilket visar på att området är värdefullt för såväl friluftslivet som djur- och växtlivet.

Länsstyrelsens bedömning

Edsmyren med strandområden hyser höga värden för både friluftsliv och växt- och djurliv. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterzonen, skulle skada sjöns upplevelsevärden, samt värdena för friluftslivet, fågellivet och annat växt- och djurliv. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön, utan anpassningar eller undantag, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 18 juni 1999) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Bemötande av inkomna yttranden

Med anledning av regeringens bedömning att Länsstyrelsen inte har juridisk möjlighet att ändra i de delar av tidigare beslut om strandskydd i Lysekils kommun från den 18 juni 1999 som rör upphävande av generell strandskydd, har Länsstyrelsen anpassat det nu föreliggande beslutet efter de nya förhållandena. I några områden där det generella strandskyddet tidigare har upphävts överväger Länsstyrelsen hemställa hos regeringen om ändring av beslutet, så att generellt strandskydd åter gäller. Detta gäller områden med synnerliga värden med avseende på strandskyddets syften där ett sammanhängande strandskydd i framtiden är en nödvändighet för att värdena långsiktigt ska kunna säkerställas.

Länsstyrelsens generella princip är att inte på förhand anpassa strandskyddsgränsen efter kommande bebyggelse. Länsstyrelsen har dock gjort anpassningar av strandskyddsgränsen i de fall detaljplanen varit på samråd och fått ett positivt yttrande från Länsstyrelsen. I vissa fall har justeringar även gjorts i andra områden, då justeringen kunnat göras utan att det påverkar säkerställandet av strandskyddets syften. De områden som enligt beslutet ska omfattas av strandskydd är av stor betydelse för säkerställandet av strandskyddets syften. Den höga bebyggelsegraden tillsammans med det höga exploateringstrycket innebär i många kustområden att strandområden tillgängliga för allmänheten samt växter- och djur är en ständigt krympande resurs. Detta är en omständighet som Länsstyrelsen varit ålagd att beakta i översynen av strandskyddet, vilket resulterat i en viss utökning av strandskyddet i dessa högexploaterade kustområden. Den allemansrättsliga tillgången samt förhållandena för växter och djur i dessa områden är alltså av stort allmänt intresse. Därmed inte sagt att detta allmänna intresse alltid väger tyngre än alla andra intressen som kan finnas på platsen. Exempelvis kan vissa allmänna intressen, beroende på omfattning, karaktär och utformning, bedömas väga tyngre. Om området undantas från strandskydd innebär det dock att samtliga andra intressen som kan finnas på platsen ges företräde.

Anledningen till att Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd behövs vid Lysekils kuststräcka är att Bohuslän är ett av Sveriges mest värdefulla områden med avseende på strandskyddets värden, det vill säga rörligt friluftsliv samt växt- och djurliv. Det finns många motstående intressen i området och därför är det viktigt att långsiktigt hushålla med denna unika markresurs. Den vackra och tillgängliga naturen är en av Sveriges största tillgångar, både för de som bor här och för de som kommer som turister. En förutsättning för detta är dock att det enskilda intresset av att bebygga mark

behöver stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv.

Länsstyrelsen anser också att fortlevnaden och utvecklingen av ö- och kustsamhällena är viktig. Länsstyrelsen ser det däremot inte som en lösning att utelämna områden från strandskydd i dessa lägen. De kan då allt för snabbt bli ianspråkta för andra ändamål som medför att önskad utveckling inte får plats. Länsstyrelsen ser istället en planprocess eller dispensprövning som en säkrare lösning för att säkra att det är just den utveckling eller etablering som samhället önskar som kommer till stånd.

En nekad strandskyddsdispens ger ingen omedelbar rätt till ersättning för markägaren. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning.

Vad gäller frågan om strandskyddets försvårande för jordbruket, eller för annan fortsatt skötsel av mark, vill Länsstyrelsen påpeka att strandskydd inte begränsar rätten att bruka mark så som den hittills har brukats. I miljöbalken 7 kap. 16 § finns bestämmelser om undantag för areella näringar. Om jordbruket inte bedrivs i tillräckligt stor omfattning för att omfattas av undantagen får dispens sökas för exempelvis nya stängsel och ekonomibygnader. Länsstyrelsen och kommunen är väl medvetna om att djurhållning i många fall är positivt för strandskyddets syften, eftersom det bland annat bidrar till att hålla markerna öppna. Detta är något som vägs in i dispensprövningen.

Även mark som idag synes ha begränsade naturvärden kan vara viktig för strandskyddets syften, exempelvis jordbruksmark och skogsområden där skogsbruk bedrivs idag. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs kusten, och även kring andra sjöar, är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Områden som P-platser, hamnområden och bryggor är områden som idag är tillgängliga för allmänheten. Om strandskyddet tas bort i dessa områden finns risk att de bebyggs eller på annat sätt privatiseras så att allmänheten inte längre har tillträde. Strandskydd hindrar inte normalt användande samt underhåll av anläggningarna.

Att strandskyddet ska ses ur ett långsiktigt perspektiv gör att Länsstyrelsen i arbetet med översynen inte regelmässigt har undantagit bostadsfastigheter från strandskydd. Om en bostadsfastigheter tidigare har haft strandskydd,

både inom det generella strandskyddsområdet och inom utvidgat strandskydd kommer den i normalfallet att fortsätta ha strandskydd. Om ett område genom detta beslut får utvidgat strandskydd för första gången, har Länsstyrelsen undantagit mindre bostadsfastigheter som är tydligt ianspråktaga som tomt. Även en del tomtytter kring hus på ofri grund har undantagits.

Det beslut att upphäva och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen som regeringen fattade den 9 juni 2016 togs på formella grunder. Regeringen pekar på att Länsstyrelsen inte kan stödja sig på den paragraf som avser utvidgning av strandskydd för att utvidga strandskyddet i ett område där generellt strandskydd tidigare upphävts. Regeringen har inte tagit ställning till om de områden som Länsstyrelsen föreslagit för utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften eller ej. Länsstyrelsen har i de flesta fall inte heller ändrat inställning till områdenas värden för strandskyddet och vidhåller därför att utvidgning behövs i dessa områden.

När det är så stort antal markägare, och andra rättighetshavare, som berörs använder Länsstyrelsen kungörelsedelgivning, det vill säga annonserar i tidningar om att ett nytt förslag finns och att allmänheten får yttra sig över detta. Länsstyrelsen har följt de bestämmelser i förordningen (1998:1252) om områdesskydd samt delgivningslagen som gäller för delgivning av den här typen av förslag till beslut. Att hitta och meddela alla sakägare personligen har tyvärr inte varit praktiskt möjligt.

Att även positiva yttranden har kommit in stärker Länsstyrelsens uppfattning att strandskyddet är viktigt för att långsiktigt säkerställa det allmänna intresset av allemansrättslig tillgång till strandområden och bevarande av livsvillkor för växt- och djurliv.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark och vatten. Anpassningar av strandskyddsgränsen har dock gjorts för befintliga bebyggelsegrupper, vägar med mera i området mellan 100 och 300 meter från stranden, där de värden strandskyddet syftar till att skydda redan har förlorat i betydelse. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att beslutet om utvidgning av strandskyddsområdet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Bohusläningen, Lysekilsposten och Göteborgs-Posten.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se under upplysningar nedan.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även avdelningschef Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagobert

Upplysningar

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd idag inte gäller. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.